

PŘÍBĚH JANA SPITZERA

(ZŠ Janderova 160, Jindřichův Hradec)

S naším pamětníkem jsme se potkali v přívětivém prostředí evangelické fary. Jeho příběh se začal odvíjet v roce 1946, kdy v Radouňce u Jindřichova Hradce do rodiny Spitzerů přibyl k sedmiletému Karlovi mladší bratr Jan. Chlapci vyrůstali v domově po mamince zčásti katolickém a po otci zčásti židovském, což se do života této rodiny tragicky zapsalo.

Holocaust 1: (4:42-4:56) Po válce otec měl bratra Maxe a ten ženu a syna. Ty nepřežili v tom Majdanku.

Holocaust 2: (5:21-5:25) Bylo to doma běžné povídání o tom holocaustu.

To bohužel nebyla jediná věc, která rodinu postihla. O továrnu na knoflíky, kterou vybudovali Janovi předkové už za první republiky, se s komunisty přetahovali dlouhé roky.

Politika 1: (6:40-) Otec se tady potýkal v roce 1948 s komunistama tady v Hradci a nemohli se na něčem dohodnout a táhli se až do 1956 roku, kdy jim otec řekl: Tak si to vezměte, a tím to skončilo.

Mladý Jan začal komunismus více vnímat až po nástupu na jindřichohradecké gymnázium a jeho první pocit byl:

Politika 2: (6:13-) Pak jsem to začal počítat, že vlastně ten celý svět není takovej normální, co by si člověk představoval.

Učení na gymnáziu mu celkem nedělalo problémy:

Studium 1: (2:41-2:46) Jsem byl žák mezi jednotkama dvojekama, mně bavilo všechno.

Právě proto dlouho nevěděl, jak se do budoucna profilovat, volbu jeho vysokoškolského studia nakonec hodně ovlivnil starší bratr.

Studium 2: (2:50-2:57) Brácha mi pověděl, že když mi jde matika, měl bych zkusit jít studovat chemii.

Studium 3: (1:35-1:46) Oba jsme šli do vědy. Já šel na chemii, on do biologie. Tak jsme se pak trošku hecovali.

Do Janova života se zcela zásadně promítly události roku 1968, tedy příchod vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

Politika 3: (11:20-) Sem přišli Rusové a já jsem zrovna končil VŠCHT, to byla taková doba, kdy jsem začínal mít takovej strach, co bude se mnou. A já jsem měl jít na vojnu

a tak jsem, víceméně to bylo ze strachu dělat nějakou vojnu s Rusákama, takže to mě vedlo k tomu, abych odešel.

Jeho odchod do Anglie naštěstí nebyl komplikovaný.

Emigrace 1: (15:25-15:49) Tenkrát to ještě nebyly uzavřené hranice, tak jsem víceméně odletěl. To bylo asi jako měsíc, než to uzavřeli, no bylo to v létě a pak uzavřeli hranice, někdy v prosinci, kdy už se nemohlo cestovat.

Ale začátek života v nové zemi až tak jednoduchý nebyl.

Emigrace 2: (12:08-12:20) Já jsem jel do Anglie, tam jsem byl asi měsíc jako bezdomovec, což je taky zajímavá zkušenost (smích)

Jan se ale postupně vypracoval na jednoho z předních specialistů ve svém oboru, patřil do seznamu odborníků, o které se zajímaly známé světové firmy.

Na jeho životní cestě jej provázela manželka, rovněž česká emigrantka, a postupně přibýly také jejich tři děti. A nebyla to cesta nijak jednoduchá, rodina se za Janovou práci stěhovala přes Atlantský oceán tam a zpět dokonce dvakrát.

Nyní už dlouhé roky žije Jan s manželkou v Americe, ve městě Charlotte v Severní Karolíně. Vypadá to na úspěšný život, ale každý si neseme nějaké pochyby o sobě samém, mezi ty Janovy patří, že kvůli dětem a pro ně popřeli s manželkou svůj mateřský jazyk.

Jazyk 1: (38:29-38:43) že tady s tím Ruskem to bude na věčný časy, tak jsme řekli, že budou mluvit anglicky jako my. A celkem to byla chyba.

Česká republika zůstává pro Jana místem, kam se od sametové revoluce rád a pravidelně vrací a překvapivě i pro zbytek jeho rodiny má svůj význam.

Jazyk 2: (37:05-37:23) Odjeli, nikomu nic neřekli, jejím rodičům, nám nic neřekli. My jsme v tej době byli v Kanadě a najednou ona volá z Prahy, že se tam vzali.

Z celého velice milého povídání s panem Spitzerem jsme si odnesli několik rad do života a jedna z nich by tu měla zaznít:

Rada 1: V životě třeba něco nejde a lidi vám říkají, že jste pitomí a dělejte něco jiného, ale když máte určitý vztah k tomu, tak vám to půjde!

A my doufáme, že to tak půjde i v Otevřených oknech, se kterými Jan nerozlučně spojil svůj příběh, když v jejich prospěch bezplatně převedl veškerý movitý majetek po bratrovi, rodinnou vilu a bývalou továrnu v Radouňce u Jindřichova Hradce, tedy místo, kde náš příběh začal.